

44. 2015/I.

HEREND

HERALD

A HERENDI PORCELÁNMANUFAKTÚRA MAGAZINJA

ÉRDEKESÉG
A KEZDET
ÉS A VÉG ŐREI

HERENDI LAKBERENDEZŐ
GYÖNGYSZEM
A VÁROS FELETT

LUXUS
ILLATFELHŐBEN
MEGMÁRTÓZVA

OPERA

MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
HUNGARIAN STATE OPERA

15 FIRST OF ALL
2015/2016 SUBSCRIPTIONS ON SALE UNTIL
30 JUNE 2015
2016

TANYKPAYEVA ALIYA
ballerina

www.opera.hu | www.facebook.com/Operahaz

TISZTELT HEREND HERALD OLVASÓ!

Egyszer megkérdezték egy bölcs embertől, mi kell ahhoz, hogy boldogulni lehessen az életben? Gazdagság, vagyon, hatalom?

Semmit nem tudsz az élet lényegéről, a semmit kergeted! – válaszolta a bölcs, majd folytatta: Tudjál dolgozni, tudjál megpihenni, tudjál imádkozni, tudjál szeretni, tudjál hinni, tudjál álmodozni, tudjál gondoskodni, tudjál becsülni, tudjál hű és őszinte lenni, tudjál igazat mondani, és mindig emlékezz, ki voltál, mikor mezítláb megszülettél! Bátran hordd az apádtól és anyádtól kapott arcodat, hordd neved becsülettel, a szívárvánnyal érkezett tavaszlaný kezét ne ereszd el, vigyázz a szemébe zárt világ szépségére! Soha ne feledd – folytatta a bölcs, mindannyian fogyatékosak vagyunk, mindannyian keretek között élünk, senki nem birtokolja a teljességet! És, ha ezek mind megvannak Benned, akkor, ha semmi sincs, akkor is Te leszel mindenki között a leggazdagabb, és az egész világ a lábad előtt fog heverni! Van, mikor a kevés több, mint a sok!

Ilyen egyszerű a boldogulás receptje, legyél Batykon, vagy éppen a világ fővárosában, szemlélld a tengerek végtelenségét, vagy az emberiség nagyvárosokba zárt bábeli zűrzavarát.

Sokan nem tudják, de a porcelánkészítés titkos receptúrájában a legfontosabb összetevő nem a kaolin, a földpát és a kvarc, hanem a lélek. Lélek nélkül nincs művészet, nincs alkotó folyamat. Így van ez Herenden is, a porcelánjainkba zárt varázslat a Herendi Közösség lelkéből fakad. Herenden nem felejtjük a nagyszüleinktől kapott örökséget, tisztában vagyunk annak értékével, tudjuk, hogy arra vigyázni kell, tudjuk, hogy többet kell átadnunk az utókornak, mint amit mi kaptunk elődeinktől.

A Herendi Közösség szerves egység, minden értéket teremtő tagja része az egésznek, mindenkinek feladata a múlt és jövő jelenben történő összekapcsolása, a múltból kapott értékek jövő generációk számára történő átörökítése, a jövő porcelánjainkkal való gazdagítása.

Fenti gondolatok után, tisztelettel ajánlom figyelmébe mostani magazinunkból egy elsüllyedt világ, Atlantisz legendáját, majd misztikus mesébe érünk, amikor a kezdet és vég őreivel, a sárkányokkal ismerkedünk meg. Ezer, meg ezer gondolat, érzés kerít hatalmába bennünket, amikor a parfümökről olvasunk, és a porcelánkészítés újabb kulissza titkait is eláruljuk Önnek!

Megtisztelő figyelmét megköszönve, remélem, hogy magazinunk elnyeri tetszését, írásainkhoz jó szórakozást, kellemes időtöltést kívánok!

Tisztelettel köszönti Önt,

Dr. Simon Attila
vezérigazgató

8

HERENDI LAKBERENDEZŐ
GYÖNGYSZEM
A VÁROS FELETT

10

16

LUXUS
ILLATFELHŐBEN
MEGMÁRTÓZVA

SPORT
NEM
HAZÁRDJÁTÉK

20

ÉRDEKESSÉG
A KEZDET
ÉS A VÉG ÓREI

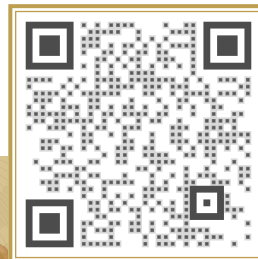
Aktuális	5	Illatfelhőben megmártózva	16
A kezdet és a vég órei	8	Tündék és orkok földje – Madeira	18
Gyöngyszem a város felett	10	Nem hazárdjáték	20
Tüzes zsengék	12	Az Apicus Étterem ajánlata	21
Elsüllyedt birodalom – Atlantisz	14	Herendit ajándékba!	22

HEREND HERALD

IMPRESSZUM

Kiadja a Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt. ❖ Főszerkesztő: Rajkó Anna
Felelős szerkesztő: Dr. Simon Attila ❖ Szerkesztő: Cserhalmi Rita
Grafikai munka: Protzner György ❖ Korrektor: Máté Tóth Zsuzsa
Szerzők: Horváth András, Petrikó Gábor, Szálka Sarolta
Fotók: Shutterstock, Kecskeméti Dávid, Pálffy János
Szerkesztőség: Fidelio Media Kft. 1033 Budapest,
Polgár u. 8-10., fidelio@fidelio.hu
Készült a Pauker Nyomdában.

Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt.
H-8440 Herend, Kossuth Lajos u. 140.
Telefon: +36 88 523 100, fax: +36 88 261 518
E-mail: info@herend.com ❖ Web: www.herend.com
Facebook: www.facebook.com/Herendporcelan ❖ ISSN 1585-1397

HEREND FRANKFURTBAN

A világ egyik legnagyobb és legrangosabb vásárán, a frankfurti Ambientén ismét nagy sikert arattak a Herendi Porcelánmanufaktúra kézművestermékei. Az idei évben a régi és az új dekorok egyedi, egymással kombinált összeállításban, a méltán népszerű „Mix & Match” irányzatot követve kerültek bemutatásra. A Manufaktúra a tradíció és az innováció verhetetlen kettősével kápráztatta el a látogatókat a kézműves hagyományokat ötvöző, újragondolt régi darabokkal, az applikált kollekció kiállításával és az újonnan

bevezetett naturális és pikkelyes kombinációval festett figurákkal. A termékeit közel hatvan országba exportáló porcelánmanufaktúra számára Frankfurt több mint harminc éve a Herendi újdonságok legfontosabb bemutatkozási helyszíne. Az idei vásár ismét azt bizonyította, hogy az érdeklődés töretlen a folyamatos megújulásra képes Herendi porcelán iránt, az iránt a Hungarikum iránt, amelyre oly büszkék lehetünk!

HEREND A COMITÉ COLBERT TAGJA

A közel száz francia luxusmárkát összefogó szervezet, a Comité Colbert 2011-ben választotta tagjai közé a Herendi Porcelánmanufaktúrát a legjelentősebb francia porcelángyártók kezdeményezésére, egyedüli magyar márkaként. A Manufaktúra örömmel tett eleget a Comité Colbert és a Francia Nagykövetség kérésének, s vett részt a Luxus-Híd Franciaország és Magyarország között című konferencián a Magyar Tudományos Akadémia épületében. Dr. Simon Attila, a Manufaktúra vezérigazgatója mellett Roland Galharague, Franciaország magyarországi nagykövete, és Élisabeth Ponsolle-Des Portes, a Comité Colbert vezérigazgatója is részt vett az eseményen. A Comité Colbert tagjai 2015 áprilisában a Herendi Porcelánmanufaktúrában is látogatást tettek.

BAKUI SIKER

A Herendi porcelán a Kaszpi-tenger nyugati partján, Azerbajdzsán fővárosában, Bakuban is hódít. Az itteni elegáns Herendi szaküzletben egy grandiózus este keretében mutatták be a Manufaktúra remekműveit, Magyarországról érkező festőművész részvételével. A márkabolt vezetőinek elmondása alapján életük színesebb, izgalmasabb és érdekesebb, amióta Herendi porcelánt is forgalmaznak, amely iránt egyre élénkebb az érdeklődés a kaukázusi országokban is.

KLASSZIKUSOK RANDEVÚJA

Vannak törvényszerű találkozások. A magyar örökség és az európai kulturális örökség része, a herendi porcelán adott klasszikus randevút a pápai Esterházy-kastélynak, annak a kastélynak, amelynek egykori lakói az elsők közt rendeltek Herendőtől porcelánt terméik ékesítésére. A Manufaktúra – a különleges összejövétel alkalmából – néhány egykori bravúros dísz tárgyat reprodukált és adott át a kastélynak. Ezeket a luxusporcelánokat a látogatók a kastélyinteriorokban csodálhatják meg, azokkal az Esterházy-mintás darabokkal és a kastély egykori életformáját tükröző mindennapi használati tárgyakkal együtt, amelyek a Manufaktúra hatalmas termékpalettáját és a Pápához való kapcsolódást hivatottak felidézni.

VARÁZSLAT, KÉZMŰVESSÉG, HUNGARIKUM

A Herendi Porcelánmanufaktúra az önként vállalt kulturális missziójának megfelelően az idei évben is folytatja a magyarországi kiállítások mellett az európai – kulturálisan és művészetileg egyaránt kiemelkedő – városokban való bemutatkozást. 2015 tavaszán Szabadkára, a Városi Múzeumba látogatott a Herendi-tárlat egy sokszínű, a kézművességet fókuszba állító tematikus válogatással. A kiállításon a látogatók a legismertebb Herendi-minták és bravúrdarabok mellett izelítőt kaphattak a termékfejlesztésről, amelynek mottója a tradíció és az innováció gondolatosságában foglalható össze. A tárlaton közel 300 tárgyat lehetett megcsodálni. A kiállítás rangját jelzi, hogy a megnyitón a Városi Múzeum igazgatója és a manufaktúra vezérigazgatója mellett Magyarország szabadkai konzulja, dr. Plank Zoltán is beszédet mondott.

A kezdet és a vég őrei

Tudta?

- A Báthory család címerállata a sárkány volt, mert a hagyomány szerint ősök, a Salamon király idejében élő Bátor Opos vitéz buzogányával megölte az ecsedi láp mélyén uralkodó, legyőzhetetlennek hitt sárkányt. Hogy bizonyítsa tettét, a szörny három fogát magával vitte a királyhoz. Ez a három sárkányfog látható a Báthory-címeren, körülötte pedig a kígyótestű vízi sárkány.
- Zsigmond magyar király a 15. században alapította a Sárkányrendet, amely 2001-ben Nagyváradon született újra. Az igaz hit védelméért született rend az uralkodó legfőbb szövetségeseiből állt. Jelvénye az önfeláldozást jelképező, farkát a saját nyaka köré csavaró zöldesarany színű sárkány, hátán arany és zöld szárnyak felett vörös lángkeresztrel. A rend tagjai közé tartozott a draco („sárkány” vagy „ördög”) néven emlegetett II. Vlad is. Fia, Vlad Ţepeş apjának címe után kapta hírhedt nevét, a Drakulát, amely kísérteties, vérszopó szörnyet jelent.

TÖBB EZER ÉVE NEM TUDUNK LESZOKNI A SÁRKÁNYOKRÓL, A KÁOSZ HATALMAS ÉS FENSÉGES URAIRÓL. A TRÓNOK HARCA ÉS A GYŰRŰK ŪRA SÁRKÁNYAI A NAGY ELŐDÖK – A KOLKHISZI ARANYGYAPJÚT, A HESZPERISZEK ARANYALMAFÁJÁT VAGY A NÉPMESÉK SZÉPSÉGES KIRÁLYLÁNYAIT ŐRZŐ EGY- VAGY SOKFEJŰ SZÖRNYEK – NYOMÁBA LÉPTEK.

A dinoszauruszok korának őshüllőire emlékeztető fantáziálények a sötétség és a fény, a föld és az ég jegyeit hordozzák magukon. A szarvuk szarvasra emlékeztet, a fejük tevére, a szemük ördögre, a nyakuk kígyóra, a hasuk csigára, a bőrük halra, a karmuk sasra, a talpuk tigrisre, a fülük ökörre. Egyes sárkányoknak lófejük, kígyófarkuk van, de találkozhatunk fül nélküliekkel is, akik a szarvukkal hallanak. Fejeik a megsokszorozott testi és szellemi erőt jelképezik, a kezdet és a vég hímnemű vagy nőnemű(!) őreiként súlyos titkok tudói. Az égi sárkány az istenek palotáit hurcolja a hátán, az isteni sárkány szelet kavarr és esőt hoz. A földi sárkány a folyók és patakok folyását szabja meg, a föld alatti sárkány olyan kincseket őriz, amelyeket emberi szem nem láthat. A tengeri sárkány eközben víz alatti várában habzsolja a gyöngyöt és az opált, és néha forró leheletével megsüt egy-egy halat.

A keleti és a nyugati sárkányok már két eltérő hagyományt képviselnek, eredetük viszont ugyanúgy az embereknek a hullóktól való félelmére, viszolygására vezethető vissza.

Keleti sárkányok

Egy szabályos távol-keleti sárkány 117 darab pikkelyvel rendelkezik, ebből 81 pozitív (jang) és 36 negatív (jing). Nyugati rokonával ellentétben szárnya nincs, varázserejénél fogva mégis tud repülni. Tüzet ritkán okád, inkább a vízzel áll kapcsolatban. Óriási vihart tud kelteni, és mindig négy lábú. Kínában nevének jelentése: „kiváló értelmű lény.” Ennek megfelelően a legfőbb bölcsesség ura, na meg a gyógyító erőé, az időjárásé és a termékenységé. Ezeken a tájakon a sárkány általában jóindulatú teremtés, Japán sárkány alakú esőistenei pedig kimondottan nagy tiszteletnek örvendenek.

Nyugati sárkányok

A már az ógörög mitológiában is megjelenő nyugati sárkányokat a reneszánsz gonosz, szárnyas tűzokádóvá változtatta a bibliai Leviatán és János Jelenéseinek hatására. Németország hegyvidékeinek lakóit a Lindwurmnak nevezett, óriáskígyóra hasonlító sárkány rémisztgette, Krakkóban a szűzevő Wawel sárkány garázdálkodott, a denevérszárnyú északspanyol cuélebre pedig kapzsiságáról volt hírhedt. A rettegett szörnyek nyomán hamar megszülettek a „szuperhősök” is, élükön sárkányölő Szent Györggyel.

(Forrás: Jorge Luis Borges–Margarita Guerrero: Képzelt lények könyve, Európa, 2000; Christopher Dell: Szörnyek könyve, avagy a képzelet állatkertje, Corvina, 2010; Hoppál Mihály–Jankovics Marcell–Nagy András–Szemaádám György: Jelképtár, Helikon, 1997)

Rajkó Anna

Gyöngyszem a város felett

Megérkezett végre az igazi tavasz, a romantikus május, a nyárelő. Nem kell már a négy fal közé zárkóznunk, nyitnak a teraszok. Lakhelyünket és lelkünket is kitarthatjuk kissé: a reggeli kávézás rituáléjának vagy az esti, meghiúsított teázásnak a színterét helyezzük át az erkélyre, az udvarra vagy a tetőtéri teraszra.

A lombok között áttörő napsugár, a lágyszellő, a madárdal, este pedig a csillagok olyan háttérrel biztosítanak a kikapcsolódáshoz, amelyet mesterségesen képtelenség lenne előállítani.

A képen látható herendi Macao-mintás porcelánkészlettel pedig mindezeket az alkalmakat még emlékezetesebbé varázsolhatjuk.

A különleges, keleti mintázatot az előző századfordulón Fischer Jenő, a Herendi Porcelánmanufaktúra egykori tulajdonosa komponálta meg. A távoli Kínát idéző csészéken, tányérok, kannákon fekete alapon többnyire világos, alapvetően pasztellszínű formák láthatók, amelyek a sötét háttérnek köszönhetően virulnak ki és ragyognak fel. A babarózsák, a rózsaszín ágú és törzsű, gazdag lombú fa, a patakocska és a paradicsommadár mind-mind a tavaszi idillt testesítik meg, az egymással komplementer árnyalatok keltik életre a kompozíciót. Jelen van itt mind az öt elem: a fa, a víz, a fém, a föld és a tűz is. Fantasztikus egység.

A csillogó felületek, a finom szimbólumok és a rusztikus, természetesen felületek találkozása érdekes, szokatlan hatást kelt. Jól kiegészítheti az összképet néhány keleti mintájú ülőpárna, némi virág, egy-két mécses vagy gyertya, halk chill out zene vagy valami klasszikus – kinek mi segít abban, hogy elringassa ez a kényelmes milió.

Szálka Sarolta

Tudta?

Macao-félsziget a nevét egy istennőtől örökölte. A-ma a tengerészek és a halászok védőszentje volt, akinek tiszteletére templomot is építettek a kínaiak 1488-ban. Az ideérkező portugálok A-ma-gaonak, azaz A-ma öblének nevezték el a területet. Macao tehát 1513-tól Macao.

TÜZES ZSENGÉK

MIT NEVEZNEK A MESTEREK SZAKNYELVÉN SLIKKERNEK? HÁNY FOKON ÉGETIK A PORCELÁNT? MIÉRT ZSUGORODIK ÖSSZE A MÁZAS PORCELÁN? ÖSSZEGYŰJTÖTTÜK A HERENDI PORCELÁN ELKÉSZÜLÉSÉNEK KULISSZATITKAIT.

DR. KÖDMÖN ISTVÁN TERMELÉSI IGAZGATÓT KÉRDEZTÜK

Milyen szerepet tölt be az égetés folyamata a porcelán előállításában?
Az égetés a porcelán-előállítás kulcsfontosságú és kockázatos művelete. Nagyon egyszerűen megfogalmazva, ha nincs égetés, akkor nincsen porcelán. Az égetés körülményei nagyban befolyásolják a porcelán jellemzőit, annak minőségét.

Milyen szakaszokból áll az égetés?
Amíg a nyersanyagból előáll a mives festett porcelán, nem ritka, hogy egy termék akár hat-nyolc alkalommal is a kemencébe kerül. Maga az égetés mindig három fő szakaszból áll: első szakasz a felfűtés, ezt követi az úgynevezett hőntartási szakasz, legvégül pedig a hűlési szakaszra kerül sor.

Mi az égetés legfontosabb eredménye?
A fehéráru-gyártásban az égetés legfontosabb eredménye a massa kristályszerkezetének átalakulásával a keményporcelán megszületése. Herenden ez a folyamat több köbméteres kamrás kemencékben történik, amelyeknek a legnagyobbika 9,8 m³.

A porcelántermékek, amelyeket a boltban megvásárolhatunk, jókora átalakuláson mennek keresztül, mire elérik végleges formájukat és nagyságukat. Nem kicsiből nőnek nagyra, a folyamat éppen fordítva zajlik: az elkészítés során egyre kisebbé zsugorodnak. A Herendi porcelán azért is különleges, mert környezetbarát alapanyagokból készül: a természetben megtalálható kvarcból, kaolinból és földpátból. A porcelánok anyagának mintegy fele kvarc, a másik fél a kaolin és a földpát között oszlik el.

A három alkotóelemhez a mesterek először vizet öntenek, ebből jön létre a szilárd halmazállapotú massa vagy a folyékony halmazállapotú sliker. A slikerből öntéssel, a masszából formázással készül el a nyers porcelán. Miután ez megszárad, sor kerül az első égetésre. A zsugorodás már az égetés előtt megkezdődik, hiszen a vízveszteség miatt a nyers porcelán már 2 százalékkal kisebb, mint a nedves. A zsugorodás folytatódik az első égetés során – ezt nevezik Herenden zsengelésnek –, a 900-1000 Celsius-fokos égetés után a porcelán még 1 százalékot veszít a méretéből.

Még ezek után is csak félig van kész, ebben a fázisban nevezik zsengélt árunak, amelyre a mesterek felteszik a mázat. A mázas porcelánt már magasabb hőmérsékleten, egészen pontosan 1400 Celsius-fokon égetik. A mázas égetés során véglegesen kialakul a tömör szerkezetű porcelán, miközben az anyagnak jelentősen átalakul a kristályszerkezete. Az átalakulás része a mintegy 10-15 százalékos zsugorodás is – a kész porcelánra ekkor felkerülhet a dekoráció, és miután megfestették rá a megálmodott mintát, jöhet az utolsó égetés.

A bemutatott példán a nyers kutyus magassága 178 mm. Száradás után 173 mm, zsengelés után 172 mm. Végleges méretét – amely jelen esetben 150 mm – a mázas égetés után kapja meg.

Horváth András

ELSÜLLYEDT BIRODALOM

LÉTEZÉSÉRŐL KOMOLY TUDÓSOK IS VITAKOZNAK, DE AHOGY LÉTÉT, ÚGY ENNEK ELLENKEZŐJÉT SEM TUDTA MÉG SENKI BIZONYÍTANI. TÉNY, HOGY ATLANTISZ LEGENDÁJA MÁR LEGALÁBB 2200-2300 ÉVE FOGLALKOZTATJA A KÖZVÉLEMÉNYT ÉS A TÖRTÉNÉSZEKET EGYARÁNT.

„És erőt vevének a vizek...”

Abban mindenki egyetért, hogy a „Nagy Özönvíz” legendája erősen kötődik Atlantisz történetéhez. Az európai kultúrkörben leginkább Platón tollából ismert Atlantisz a leírás szerint Egyiptomtól nyugatra, mintegy 980-1150 kilométernyire feküdt az Atlanti-óceánban, körülbelül 11 000 évvel korábban. Az itt élő nép rendkívül magas erkölcsi értékkel megáldott, technikailag igen fejlett és tengeri kereskedelmüknek köszönhetően gazdag volt. Platón Állama is ezt az erkölcsileg és politikailag egyaránt ideális birodalmat vázolja fel, nem mellesleg Szolón egyiptomi utazásaiból táplálkozva. Idilli társadalmukban nem létezett osztálykülönbség, mindenkinek jutott elegendő élelem, és nem voltak harcias természetűek. Az emberi gyarlóságnak – talán megsérthették az isteneiket? –, más értelmezések szerint egy hatalmas földrengésnek, illetve az azt követő szökőárnak köszönhetően azonban ez az idill megszűnt. Atlantiszt szó szerint elnyelte az óceán...

Az egyiptomi változat

Atlantisz egykori létezésére bizonyíték lehet az egyiptomiaknak az i. e. második évezredből fennmaradt papirusza. A hajótörött legendája egy utazó történetét meséli el, aki az óceánon hajótörést szenvedve egy ismeretlen szigetre vetődik. A túlélő egy kígyó barlangjában meghúzódva társalog a hullóval, aki elárulja neki, hogy egykor a boldogság és a gazdagság szimbóluma volt e sziget, de egy meteorbecsapódás véget vetett az életnek. A kígyó megjósolja, hogy lakhelyét hamarosan elnyelik a hullámok. E ténynek ellentmond az

egyiptomiak azon állítása, miszerint a mai napig (értsd: i. e. 2000–1600 körül) aktív kereskedelmi kapcsolatban vannak Atlantiszsal, holott az majd 9000 évvel korábban elpusztult.

Kevés bizonyíték

Annyi bizonyosnak látszik – figyelmebe véve a különböző kultúrák naptárait –, hogy i. e. 11 500–12 000 között egy nagyobb meteorit csapódhatott az óceánba, nem messze Portugália partjaitól. A becsapódást szökőárok, majd egy nagyobb jégkorszak követte, amelyben az akkori emberiség jelentős része odaveszett. Az Atlanti-óceánban található „mini” földrész lakói a jólét és a gazdagság szinonimájává lettek, az emberiség közös tudalattjának megtestesítői, akik egy boldog és – a meteor megérkezéig – háborítatlan világban éltek. Napjainkban az atlantisziak az emberiség aranykorát jelképezik. Egy korszakot, amelyben a népek békében éltek egymás mellett.

Még Ázsiában is

A világirodalom leghosszabb műve, a Mahábhárata is említést tesz az elveszett civilizációról. Az ókori indiaiak szerint Atlantisz valódi lakói egy közelebről meg nem nevezett szigeten éltek (véltetően az Indiai-óceán északi partjainál), és feladatuk volt, hogy saját kultúrájukat megismertessék az őslakosokkal.

Petrikó Gábor

Tudta?

A „mélyföldi” változat

A konteóhívók körében tartja magát az a magyarázat is, miszerint valójában Atlantisz a mai Fekete-tenger helyén feküdt. A Boszporusz átszakadásával, amikor az alföldet elöntötte a víz, az itt lakó civilizáció elpusztult. Teóriájukkal az összeesküvés nagymesterei két legyet is ütnek egy csapásra: elárulják Atlantisz helyét, és megmagyarázzák az özönvíz legendáját is.

ILLATFELHŐBEN MEGMÁRTÓZVA

HA CSAK ELHANGZIK MAGA A SZÓ: „PARFÜM”, ÉRZETEK, ÉRZÉSEK, ÍZEK, ILLATOK, TÁJAK VILLANNAK FEL BENNÜNK, ÉS SZINTE BIZTOS, HOGY MOSOLYRA HÚZÓDIK A SZÁNK.

Érzékek iskolája

Már a szavaknak is hatalmas erejük van. Ha csak leírom, hogy szőlő, szantál, jázmin, ilang-ilang, fahéj, levendula, sárgadinnye, akkor valami színes érzetfelhő rohanja meg az elmémet, a gyümölcsök harsogó húsa vagy sárga puhasága, érzéki lágyság, karácsonyi melegség, tihanyi táj képe és zamata kavargó a fejemben. Az illatukat is érezve ismert tájak, emlékek villanhatnak be, de a parfümök illata akár motiváló erő is lehet, szebbnek, jobbnak és sikeresebbnek érezhetjük magunkat tőlük.

Ora et labora

Tartja a mondás: imádkozz és dolgozz! Munka nélkül nem születik meg semmi. És mindez hol máshol: a laboratóriumban. A parfümök általában megrendelésre készülnek, széles körű piackutatás után. Az illatmester, a parfümőr rengeteg alapanyaggal dolgozik, többek között illóolajokkal, szintetikus összetevőket, színezékeket tartalmazó téglékkel, üvegekkel, üvegcsékkal. A szakértőnek tudnia kell, hogy egyik illat miként hat egy másikra, csökkenti, netán felerősíti azt. Lassan, olykor több nap, több hét alatt készül el egy-egy kompozíció. Ezután többlépcsős folyamat veszi kezdetét – keverés, hígítás, ülepítés, szűrés, érlelés –, amely akár több hónapig is eltarthat.

A határ a csillagos ég

A parfümkészítő iparág képviselői is jól tudják ezt, éppen ezért nagyon fontos, hogy milyen üvegcsében és milyen fantáziánéven hozzák forgalomba az adott terméket. Lágyságot, erotikát, bűnre csábító hangulatot, könnyedséget, extravaganciát, lazaságot, esetleg keleties vonzerőt fejeznek ki a nevek és a formák, de ismerünk olyan tervezőt is, aki a lényegre törekedett, és csak egy számmal azonosította be az azóta is népszerű kreálmányát.

Illatkomponista és parfümtanoktató

Zólyomi Zsolt hivatásos parfümőr. Kiskora óta jelzi az orra, hogy fontos dolga van az illatokkal. Néhány itthoni egyetem elvégzése után a saját útjára lépett: elvégezte Jean-Paul Guerlain felsőfokú iskoláját Versailles-ban, ma pedig már luxusparfümüzlete és illatos iskolája is van Budapesten.

Fontos számára, hogy tovább örökítse tudását: nagyon büszke azokra a tehetséges tanítványaira, akik máris külföldön tanulnak, bár nem felejt el figyelmeztetni őket: a parfümkészítés olyan, akár egy porcelán műalkotás készítése, az iskola csak belépő. A szakmát a műhelyben lehet igazán elsajátítani, hosszú és fáradtságos évek alatt.

Szálka Sarolta

A Magyar Királyné Vize

A legenda szerint a 14. században Piast Erzsébet gyógyvizet készített magának, reumás bántalmait enyhítendő. A rozsmaring- és kakukkfűalapú víz hatására Erzsébet annyira megfiatalodott és megszépült, hogy a lengyel király megkérte a kezét és feleségül vette, a gyógyvíz pedig a Magyar Királyné Vize néven Európa-szerte nagy hírnévre tett szert. Ma ezt tartjuk a világ legelső modern kori parfümének.

Tudta?

Az illatokat három illatjeggyel jellemezzük, amelyek egy harmonikus aromába olvadnak össze. Először a fejillatot érezzük, ezután következik a mélyebben rejlő szívillat, és fokozatosan fedezhetjük fel az alapillatot. Ne válasszunk parfümöt a fejillat alapján, hagyjuk a mélyebben rejtőző illatokat is előjönni. Az alapillat érezhető a legkésőbb, de ez határozza meg az illatkategóriát.

TÜNDÉK ÉS ORKOK FÖLDJE – MADEIRA

TOMBOL A SZÉL, DÜHÖNG AZ ÓCEÁN, FÁZÓSAN VESSZÜK SIETŐSEBBRE A LÉPTEINKET, HOGY AZTÁN NÉHÁNY MÉTERREL ARRÉBB SELYMES FÜVEL ÉS APRÓ, SÁRGA VIRÁGOKKAL BORÍTOTT, CSÖNDES SÍKSÁGON PIHENHESSÜNK MEG, AHOL CSAK A PÁLMAFÁK ÁRULKODNAK ARRÓL, HOGY EGY, AZ AFRIKAI LEMEZEN ELHELYEZKEDŐ, CASABLANCÁVAL AZONOS SZÉLESSÉGI FOKON FEKVŐ SZIGETEN, MADEIRÁN VAGYUNK.

Tudta?

- Itt forgatták a Moby Dick első jelenetét a bálnavadászcsónakkal.
- Madeira területének kétharmada nemzeti park, a növényfajok száma 700 felett van.
- A 19–20. század fordulóján több uralkodó – többek között Erzsébet királyné, Sissi – orvosi tanácsra utazott a szigetre, amelynek langyos, párás klímája gyógyírt jelentett a légúti megbetegedésekre, a szívbetegségekre és az idegrendszeri zavarokra.

Nemcsak a varázslatos keleti csücsökre, a Ponta de São Lourençóra jellemző ez a szélsőségség. A Portugáliához tartozó sziget éghajlata a jelentős magasságkülönbségek és a vízvázlatos elhelyezkedése miatt igen változatos: néhol mediterrán, néhol hegyvidéki. Előfordulhat, hogy reggel májusra ébredtünk, este pedig márciusra fekszünk. Vagy fordítva. Az viszont biztos, hogy tavasz marad, méghozzá – a hegyekből lezúduló víznek köszönhetően – örökké csobogó tavasz.

A vadregényes táj valójában egy hatalmas vulkáni hegység „teteje”. Alapja több mint 4000 méter mélyen fekszik a tengerben, a csúcs sok millió évvel ezelőtt emelkedett ki a sorozatos vulkánkitörések hatására. A szigetcsoporton még 2000 évvel ezelőtt is működött vulkán, erről árulkodnak Porto Moniz, Pico do Areeiro és Pico Ruivo megkövesedett lávafolyamai és lávamedencéi.

A sziget különlegességei között tartják számon a levadákat, ezeket az ősrégi csatornákat, amelyeknek a segítségével eredetileg a cukornádültvényeket öntözték, ma pedig a banánültvényeket. Jardim do Mar, Fajã da Areia, Ponta Pequena és Paúl do Mar óriási, meglovagolni való hullámairól, a déli és a délkeleti partszakasz víz alatti lávaalakzatairól és barlangokkal tarkított, remek merülőhelyeiről híres.

A botanikus kertek és nemzeti parkok közül egyik legszebb a Jardim Botânico, amely Funchal felett 300 méterrel fekszik, és 3,5 hektáros területén körülbelül 2000, a szivárvány minden színében pompázó trópusi és szubtrópusi növény nő. Kaméliáiról, buja strelíciabokrairól ismerhetjük fel a szintén a sziget fővárosához közeli Palheiro-kerteket, kisméretű, általában fából épült, kékre-fehérré-pirosra színezett, szalmatetejű kunyhóiról és a kunyhók bejáratánál helyi finomságokat kínáló őslakosairól Santanát, az északi part egyik legkedveltebb települését. Santanától mindössze 10 km-re magasodik Madeira legmagasabb csúcsa, az 1862 méteres Pico Ruivo, ahonnan tiszta időben egészen hihetetlen panoráma tárul az utazó elé.

A madeirai gasztrospecialitások közül feltétlenül meg kell említenünk az édes Madeira likőrbort, amelyből akár 18. századi is beszerezhető a szigeten; a fekete abroncshalat (espada), amelyet banánnal tálnak a helyiek; a tengeri sziklákról frissen szedett csészecsigákat (lapas) vagy a babéros sóban megfogatott, nyársra tűzött friss húst (espetada). Közkedvelt a mézből és cukornádpállinkából kevert citromos ital, a poncha, és a sós csillagfűrtmag (tremoços) is, amelyet az itteniek legtöbbször sörkorcsolyaként fogyasztanak.

Rajkó Anna

NEM HAZÁRDJÁTÉK

TALÁN AZ EGYIK LEGINKÁBB TÚLMISZTIFIKÁLT KÁRTYAJÁTÉK, AMELYET VILÁGSZERTE 60-65 MILLIÓAN ŪZNEK. KOMOLY STRATÉGIÁI ÉRZÉK, JÁRTASSÁG A KOMBINATORIKÁBAN, LOGIKUS GONDOLKODÁS ÉS NÉMI SZERENCSE – EZEK SZÜKSÉGESEK ANHOZ, HOGY NYERŐK LEGYÜNK.

Habár angolszász eredetű játéknak tartják, a bridzs valójában szláv gyökerű. Az orosz birics (биричь), azaz adószedő szóból fonetikusán képzett bridzs, illetve whist során valóban gyűjtenünk kell. Pontokat, pontosabban ütéseket, amelyeket a leosztott lapok alapján előre közlünk a többiekkel. A vállalások kalkulálása miatt matematikusok előnyben! Valószínűleg nem véletlen, hogy Magyarország egyik legismertebb bridzsjátékosa Ottlik Géza, aki nemcsak író és bridzsszakíró, hanem végzett matematikus-fizikus is volt.

A közvetlen elődnek tekintett whistről már a 17. századból is vannak feljegyzések: a vélhetően orosz eredetű játék a törökök jóvoltából jutott el Európába. Ekkoriban még zárt és csendes, az arisztokráciának fenntartott klubokban játszották. Nem hazárdjáték, ennek ellenére volt rá példa, hogy komplett uradalmak cseréltek gazdát a kártyaszatnál egy-egy szenvedélyesebb estén.

A bridzs elsősorban a gondolkodó játékosok sajátja. Komoly szellemi kihívás, így az asztalnál nincs helye a hangoskodásnak vagy a veszekedésnek. A játék bonyolultságára és sokszínűségére jellemző, hogy még napjaikban sem létezik olyan bridzsszoftver, amely érdemben tudna egy ember ellen játszani. Összehasonlításképpen: a Deep Blue, a Deep Fritz és a Hydra sakkszámítógépek/programok gyakorlatilag verhetetlenek!

Petrikó Gábor

Tudta?

- 1934-ben és 1938-ban is Magyarország nyerte a bridzs-Európa-bajnokságot.
- Ottlik Géza nemcsak szenvedélyes játékos volt, de hozzájárult a modern kori bridzs szabályainak kialakításához is.
- A bridzs az egyetlen kártyajáték, amelyet a Nemzetközi Olimpia Bizottság is sportnak ismer el, habár az ötkarikás játékok versenyprogramjában nem szerepelteti. Így 2002-ben a Salt Lake City-beli téli olimpián versenyprogramon kívül rendezték meg az első „olimpiai” kontakt bridzs-, azaz versenybridzspárbajt.

AZ APICIUS ÉTTEREM AJÁNLATA

GRILLEZETT BÁRÁNYGERINC POLENTÁVAL, KARFIOLPÜRÉVEL, VAJAS ZÖLDSÉGEKKEL, RÓKAGOMBÁVAL, BORÓKAMÁRTÁSSAL

A kukoricadarát és a lisztet körülbelül 0,5 liter forró vízben megfőzzük, sóval, borssal, fokhagymával ízesítjük, ha megfőtt, hideg vajjal elkeverjük.

A karfiolt vajon megpároljuk, sóval és kevés őrölt borssal ízesítjük, áttörjük és tejszínnel krémesítjük. A brokkolit és a bébirépat leforrázzuk, olvasztott vajon petrezselyemzölddel átforgatjuk. A rókagombát olívaolaj és vaj keverékén az újhagymával megpirítjuk, sóval, borssal, petrezselyemzölddel és kakukkfűvel ízesítjük. A koktélpáradicsomot megfuttatjuk az olívaolajon.

A báránygerincet sóval, borssal, kakukkfűvel, rozsmaringgal fűszerezük, majd forró olívaolajon hirtelen kérget sütünk rá. Olívás fokhagymakrémmel megkenjük, majd sütőben, 180 fokon körülbelül 10 percig rozéra sütjük.

A kihűlt polentát fólia közt 1 cm vastagságúra nyújtjuk, majd négyzet alakúra vágjuk és olívaolajon megpirítjuk. Az így elkészített ételt a köretekkel és a borókéval ízesített vörösboromártással tálaljuk.

HOZZÁVALÓK 4 SZEMÉLYRE

tisztított pácolt koronás báránygerinc	0,5 kg	tisztított rókagomba	0,10 kg
kukoricadara	0,10 kg	koktélpáradicsom	8 db
kukoricaliszt	0,05 kg	vaj	0,10 kg
tisztított karfiol	0,20 kg	vörösboromártás	4 adag
tejszín	0,04 l	újhagyma, só, őrölt bors, kakukkfű,	
tisztított brokkoli	0,12 kg	rozsmaring, boróka, finomra vágott	
tisztított bébi répa	0,12 kg	petrezselyemzöld, fokhagyma, olívaolaj	

fotó: Bak Zsolt

APICIUS

APICIUS ÉTTEREM ÉS KÁVÉHÁZ
8440 HEREND, KOSSUTH U. 137.
TELEFON: + 36 (88) 523 235
E-MAIL: PORCELANIUM@HEREND.COM
WWW.HEREND.COM

NYITVA TARTÁS:

APICIUS ÉTTEREM: KEDDTŐL SZOMBATIG 12:00–17:00
APICIUS KÁVÉHÁZ: MINDENNAP 9:00–18:00

HERENDIT AJÁNDÉKBA

A híres Golden Globe-díjas filmsztár, Kalifornia állam egykori kormányzója, Arnold Schwarzenegger magyarországi látogatásakor az Andrásy úti Herendi Márkaboltnban vásárolt ajándékokat. Ha Ön is valami igazán egyedivel szeretné meglepni szeretteit, ajánljuk figyelmébe az alábbi elegáns, tavaszt idéző porcelán dísz tárgyakat.

www.herend.com

MÁRKABOLTOK

HEREND – VIKTÓRIA

H-8440 Kossuth L. u. 135.
(+36 88) 523 223

BUDAPEST – APPONYI

H-1051 József nádor tér 11.
(+36 1) 317 2622

BUDAPEST – BELVEDERE

H-1061 Andrásy út 16.
(+36 1) 374 0006

BUDAPEST – KLOTILD

H-1052 Kígyó u. 5.
(+36 1) 231 0230

BUDAPEST – HADIK

H-1014 Szentháromság u. 5.
(+36 1) 225 1051

BUDAPEST – EDEN

H-1184 Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér
(+36 1) 296 9088

SZENTENDRE – DIANA

H-2000 Bogdányi út 1.
(+36 26) 505 288

KECSKEMÉT – ARANKA

H-6000 Hornyik János krt. 4.
(+36 76) 505 316

KŐSZEG – IMOLA

H-9730 Fő tér 21.
(+36 94) 563 150

PÉCS – JÚLIA

H-7621 Király u. 20.
(+36 72) 213 756

SOPRON – ESTERHÁZY

H-9400 Várkerület 98.
(+36 99) 508 712

SZEGED – ANNA

H-6720 Oskola u. 17.
(+36 62) 420 556

BERLIN – HOTEL ADLON PASSAGE

D-10117 Unter den Linden 77.
(+49 30) 22 940 30

LONDON – Thomas Goode & Co. Ltd.

19 South Audley Street
London W1Y 6BN
(+44 20) 7499 2823

KÍNÁLÓ TÁL
07760000ZOBA-FN-PT

TEKNÓS, KÜLÖNLEGES VIRÁG- ÉS GYÜMÖLCSDÍSZÍTÉSSEL
15972066CD

TÁLKA, KÉT FÜLLEL
04918000ZOBA-PT

POHÁR
00805000ESQTQ-PT

KÁRKÖTŐ, 9 SZEMES
08163091ZOBA-PT

beauty to
be treasured
for ever

Herend

Herend